

21 de Juny del 2017

Disposicions normatives – Instruccions

INSTRUCCIÓ sobre la prohibició d'ús dels herbicides de naturalesa química a les feines dutes a terme per l'Ajuntament de Barcelona, organismes i empreses municipals i empreses contractades incloses en l'àmbit d'aplicació.

L'Alcalde accidental en ús de les seves facultats conferides a aquesta Alcaldia per l'article 13 de la Carta Municipal de Barcelona, ha aprovat en data 8 de juny de 2017, la següent Resolució:

Primer.- APROVAR la Instrucció sobre la prohibició d'ús dels herbicides de naturalesa química a les feines dutes a terme per l'Ajuntament de Barcelona, organismes i empreses municipals i empreses contractades incloses en l'àmbit d'aplicació.

Segon.- PUBLICAR la instrucció a la Gasetta Municipal i a la Seu Electrònica de l'Ajuntament de Barcelona pel seu general coneixement.

Tercer.- NOTIFICAR als interessats.

INSTRUCCIÓ SOBRE LA PROHIBICIÓ D'ÚS DELS HERBICIDES DE NATURALES A QUÍMICA A LES FEINES DUTES A TERME PER L'AJUNTAMENT DE BARCELONA, ORGANISMES I EMPRESES MUNICIPALS I EMPRESES CONTRACTADES INCLOSES EN L'ÀMBIT D'APLICACIÓ.

INTRODUCCIÓ.

El 22 de desembre del 2015, la Comissió d'Ecologia Urbana, Urbanisme i Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona va aprovar per unanimitat una proposició de grup sobre l'eradicació de l'ús del glifosat i altres herbicides de naturalesa química en els espais verds municipals de Barcelona i a la via pública, en base al principi de prevenció.

L'esmentada declaració comporta la prohibició expressa d'utilitzar herbicides que tinguin com a matèria activa el glifosat, i així com qualssevol altres herbicides de naturalesa química per part de l'Ajuntament, dels organismes municipals, les empreses municipals i les empreses contractades, en execució de les feines que se'ls encomanin, com per exemple a les tasques de manteniment de zones verdes de la ciutat.

1. OBJECTE.

Mitjançant la present instrucció es pretén regular la no utilització d'herbicides de naturalesa química per part de l'Ajuntament de Barcelona i dels organismes i

---

21 de Juny del 2017

---

empreses incloses en l'àmbit d'aplicació de la instrucció, substituint-los per mètodes no químics o herbicides ecològics.

En aquest sentit, s'estarà a l'elecció d'un o altre mètode o producte dels que siguin aplicables en funció del que disposi l'annex tècnic de gestió de males herbes que s'inclou a la present instrucció com a annex.

2. ÀMBIT D'APLICACIÓ.

Aquesta instrucció serà d'aplicació als contractes que subscriuguin l'Ajuntament de Barcelona i les seves entitats dependents, tinguin o no la condició de poder adjudicador, sempre que una part del contracte impliqui qualsevol feina de jardineria.

Igualment, serà obligatòria per qualsevol altre negoci jurídic en què intervinguin l'Ajuntament i les seves entitats dependents i que comporti qualsevol feina de jardineria o manteniment del sòl per a zona verda. Per tant, també serà aplicable per acords amb operadors privats per a la realització d'obres d'urbanització, de manteniment o d'instal·lació d'elements urbans en l'espai públic de la ciutat, i s'haurà d'assegurar que s'incorpora als projectes i protocols de recepció de l'obra.

Tots els òrgans de contractació, o de gestió de zones verdes, estan obligats a complir aquesta instrucció, sense que es contempli cap possibilitat d'excepció. Per això, els pecs de prescripcions tècniques dels contractes de l'Ajuntament de Barcelona i dels seus ens dependents que incloguin tasques de jardineria (des de la planificació al manteniment), així com qualsevol altre negoci jurídic inclòs en l'àmbit d'aplicació d'aquesta instrucció, hauran d'incorporar una previsió en relació a l'obligació del compliment d'aquesta instrucció per part dels adjudicataris del contracte i, en general, de qualsevol tercer que intervingui en el manteniment del verd urbà per compte de l'Ajuntament o dels seus ens dependents.

3. DEFINICIONS.

En l'àmbit d'aquesta instrucció, s'estableixen els següents conceptes:

a) Herbicida de naturalesa química: producte fitosanitari que, en la forma en què se subministren a l'usuari, contenen o estan formats de substàncies actives químiques que exerceixen una acció general o específica contra els organismes nocius o en els vegetals, parts de vegetals o productes vegetals, i destinats a un dels usos previstos a l'article 2 del Reglament (CE) 1107/2009 del Parlament Europeu i del Consell de 21 d'octubre de 2009.

b) Mètodes no químics: mètodes alternatius als productes fitosanitaris de naturalesa química per a la protecció fitosanitària i la gestió de plagues, basats en tècniques agronòmiques com les mencionades a l'annex I, punt 1, del Reial decret 1311/2012, de 14 de setembre, pel qual s'estableix el marc d'actuació per a aconseguir un ús

CSV: cb88-b34a-1b6e-7c57

---

21 de Juny del 2017

---

sostenible dels productes fitosanitaris, o mètodes físics, mecànics, biotècnics o biològics de control de plagues.

c) Herbicida ecològic: Aquell herbicida la utilització del qual s'admet comunament en agricultura ecològica, i que ha estat autoritzat pel MAPAMA (Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente).

4. CRITERIS PER A LA ELIMINACIÓ DE MALES HERBES I SEGUIMENT DE L'APLICACIÓ DE LA INSTRUCCIÓ.

Els criteris per a la eliminació de males herbes s'establiran pel protocol de gestió de males herbes annex a la present instrucció. Aquests criteris inclouran la definició de mala herba, els mètodes d'eliminació de males herbes que siguin admesos i els paràmetres d'eliminació que s'admetran, en funció de la tipologia de parc i/o zona verda. La modificació de l'annex es farà per resolució del/de la president/a de Parcs i Jardins de Barcelona, Institut Municipal, o organisme que el substitueixi.

El seguiment de l'aplicació de la present instrucció s'inclourà en les inspeccions que es portin a terme pel seguiment dels contractes, podent ser objecte de sanció contractual el seu incompliment. La graduació de la sanció tindrà en compte criteris de població propera a l'espai tractat, dimensió del mateix i volum de producte químic utilitzat.

5. DISPOSICIONS TRANSITÒRIES I ENTRADA EN VIGOR.

Aquesta instrucció entrarà en vigor al dia següent de la seva publicació a la Gasetta Municipal.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat, ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.

ANNEX. ACTUACIÓ PER A LA GESTIÓ I CONTROL DE LES HERBES ESPONTÀNIES

Tal i com es descriu a la Mesura de govern per a "L'eradicació de l'ús del glifosat en els espais verds i via pública municipals de Barcelona" hi ha diferents tècniques alternatives als herbicides de naturalesa química per a la gestió i control de les herbes espontànies. Els punts a considerar en el manteniment de les zones verdes seran:

- 1/Tècniques preventives
- 2/Tècniques curatives
- 3/Altres aspectes a considerar

CSV: cb88-b34a-1b6e-7c57

---

21 de Juny del 2017

1/ Tècniques preventives

Les tècniques preventives per a l'aparició d'herbes espontànies en parterres i escocells inclouen, d'una banda, la plantació/sembra i per altra l'aportació d'encoixinat.

Una de les propostes és plantar o sembrar els escocells. Les plantacions o sembres dels escocells eviten el creixement d'herbes espontànies i a la vegada, creen espais de gran valor paisatgístic. En alguns casos les sembres o plantacions es faran en escocells existents (en els que no hi ha reg automatitzat). D'altra banda, els criteris pel disseny i manteniment de les plantacions en escocells s'inclouran al Plec de prescripcions tècniques d'obra nova en jardineria. Així, en tots els projectes de nova urbanització en que sigui viable la plantació d'escocells, es proposarà la instal·lació de reg automàtic (imprescindible per al bon desenvolupament de la planta) i la implantació de plantes herbàcies o vivaces, a escollir entre un ventall d'espècies, si bé es prioritzaran les plantes reservori, que són aquelles que acullen fauna beneficiosa, que ajuda al control de plagues i malures.

En relació a l'aportació d'encoixinat, cada cop s'anirà incrementant la quantitat d'escocells i parterres als que s'aplicarà triturat de poda. L'encoixinat, sempre que estigui ben desinfectat, disminueix l'aparició d'herbes espontànies, a la vegada que disminueix l'evapotranspiració de l'aigua, aconseguint una millora per la planta existent. L'encoixinat s'ha de reposar com a mínim 1 cop/any.

2/ Tècniques curatives

2.1/ Tècniques manuals o mecàniques de desherbatge

Les herbes es poden retirar amb els mètodes tradicionals, com són la retirada manual (amb xapo) o mecànica (amb desbrossadora). Cal valorar que el primer sistema és més lent, però més durable, ja que arrenca les herbes de soca-rel, mentre que el segon elimina les herbes en un primer moment, però en pocs dies tornen a créixer.

2.2/ Tècniques alternatives als tractaments herbicides

Hi ha diferents tècniques de desherbatge alternatives: màquines de xoc tèrmic (amb aigua calenta, vapor d'aigua, d'algunes poden incorporar additius com escuma de midó o altres); i algunes que produeixen la crema de les herbes (ex. màquines de propà). Les proves amb aquest últim sistema només es poden fer en llocs acotats, lluny de zones forestals.

En el cas dels parcs i jardins de Barcelona, es considera que de les màquines provades, les més eficients i les que encaixaven més amb els requisits ambientals i de prevenció són les de vapor d'aigua. Aquestes màquines només funcionen amb aigua, que es calenta en un dipòsit fins arribar a vapor, i s'aplica amb una llança sobre les herbes. El nombre de passades mínimes per eliminar una herba són dos i,

CSV: cb88-b34a-1b6e-7c57

21 de Juny del 2017

en funció de la mida i densitat de les herbes, caldrà passar tres ó quatre vegades. Per tant, les hores a dedicar a l'eliminació d'herbes serà aproximadament el doble a les dedicades en l'aplicació d'herbicida de naturalesa química en els escocells tractats.

Maquinària específica per al desherbatge d'herbes: aplicació amb vapor d'aigua i aspecte que presenten les herbes una vegada feta l'aplicació

2.3/ Herbicides ecològics

Actualment, no hi ha cap producte ecològic autoritzat pel MAPAMA (Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente) per al seu ús com a herbicida ecològic en espais verds públics. Quan algun d'aquests productes estigui autoritzat, es podrà utilitzar, prèvia autorització escrita de l'Institut Municipal de Parcs i Jardins.

3/ Altres aspectes a considerar

Un dels aspectes claus és que no s'associï la presència d'herbes amb brutícia. Per aquest motiu, caldrà valorar quins són els canvis quantitius i qualitius dels equips de neteja per assumir la neteja d'aquests espais amb aquests nous condicionants.

L'existència d'herbes espontànies, pot modificar el sistema de neteja en parterres i escocells, passant de l'escombrat a la recollida manual. Caldrà adaptar els sistemes de neteja, de manera que no es pugui justificar la presència de brutícia a les herbes espontànies.

CSV: cb88-b34a-1b6e-7c57